

2016-11-25

Dnr M2016/02399/Ee

Miljö- och Energidepartementet
111 52 Stockholm
m.registrator@regeringskansliet.se

Remissvar angående Energimyndighetens rapport
**Kontrollstation 2017 för elcertifikat – delredovisning 2 och
förslag på kvoter för 18 TWh till 2030 (ER 2016:19)**

Sammanfattning

Branschföreningen Svensk Solenergi (SSE) anser att det finns vissa brister i analyserna som förespråkar en baktung kvotkurva. Därför förespråkar SSE en kvotkurva som genererar en linjär utbyggnad framför den föreslagna baktunga kvotkurvan.

Dock instämmer SSE med Energimyndigheten när den avslår förslagen om införandet av: en nedtrappningsmodell, kortare tilldelningsperiod, lägre tilldelningsfaktor eller att hänsyn till planerbar effekt tas. Detta eftersom alla dessa åtgärder riskerar att ge oönskade effekter, krångla till systemet och göra det mindre teknikneutralt.

SSE är också av samma mening som Energimyndigheten vad gäller förslagen att införa en tidsgräns mellan tilldelningsperioder av elcertifikat efter ombyggnation samt någon form av stoppmekanism är bra och bör utredas framöver.

Vidare ställer sig SSE försiktigt positiva till att utesluta mikroanläggningar upp till 68 kW från elcertifikatsystemet efter 2020 om, **och endast om**, en kompensation i form av en högre skattereduktion eller en högre stödnivå via förslaget sol-ROT införs. Om ingen kompensation för de uteblivna intäkterna sker är SSE mycket negativa till förslaget.

Kvotkurvans utformning

Svensk Solenergi noterar initialt att Energimyndigheten inte inkluderat en större utbyggnad av solkraft i simuleringarna för framtida utbyggnad och pris i sin utvärdering av den framtida kvotkurvan. Detta är anmärkningsvärt då Energimyndigheten i ett annat projekt presenterat en strategi för utbyggnad av solkraft (solelstrategi) med en vision om en årlig produktion på 7–14 TWh solet till 2040 [1]. Ska denna vision kunna uppfyllas måste några av dessa TWh byggas innan 2030. Att helt utelämna solet i simuleringarna medför att det finns brister i analyserna. Detta bör åtgärdas till nästa utvärdering av kvotkurvorna.

Vid utformningen av kvotkurvorna utgår Energimyndigheten från att kärnkraften förblir produktiv under hela sin tekniska livstid, och att nedläggning sker kring år 2040. Samtidigt antas 22 års livslängd för vindkraftverk baserat på ekonomisk livslängd (indirekt även för solkraften eftersom den inte tagits med i simuleringarna). Den tekniska livslängden för vindkraft är enligt uppgift snarare 30 år, vilket även gäller för solceller (om inte längre). Att hela utformningen av kvotkurvan konstrueras utifrån den tekniska livslängden för ett energislag som står utanför elcertifikatsystemet, men med antagna ekonomiska livslängder för de energislag som ingår i systemet gör att det finns brister i analyserna. De kärnkraftsreaktorer som i rapporten antas läggas ner runt 2040 på grund av teknisk livslängd kan mycket väl stängas tidigare på grund av ekonomiska förutsättningar. En analys kring vad det skulle få för inverkan på en önskad utbyggnad av förnybar elproduktion, och i förlängningen kvotkurvan, saknas i dagsläget.

Vidare ser SSE att det finns en viss konflikt mellan ambitionen i Energimyndighetens solesstrategi och förslaget med en baktung kvotkurva. I solesstrategin har Energimyndigheten förespråkat en jämnhögt och stabil utbyggnad av soles. I sin prognos har Energimyndigheten delat in utbyggnaden av solkraft fram till 2040 i två olika faser [1]. Under fas 1 (2017–2022) ligger fokus på att etablera ett funktionellt regelverk där solcellsägares rättigheter och skyldigheter säkerställs. Under fas 2 (2022–2040) ligger fokus i solesstrategin på att expandera och bygga ut solesen i energisystemet. I fas 2 är det troligt att andra stödsystem än elcertifikatsystemet har fasats ut för större solcellsanläggningar. Därför ser vi att det finns en viss konflikt mellan Energimyndighetens förslag om en baktung kvotkurva i elcertifikatsystemet och målsättningen i solesstrategin avseende en stabil utbyggnad av soles.

I Energimyndighetens linjära scenario räknas det med en utbyggnadstakt på 1,8 TWh per år. Redan det är en lägre utbyggnadstakt av de förnybara energislagen än dagens. Den föreslagna utbyggnaden med 1,2 TWh per år mellan 2022–2026 och 3 TWh per år mellan 2026–2030 kommer innebära att företag i branschen för förnyelsebar energi måste dra ner på sin verksamhet ytterligare under en period, för att sedan snabbt öka sin verksamhet igen. För alla involverade företag är det bättre med en jämn och stabil marknadsutveckling.

SSE instämmer i att kostnaden för själva utbyggnaden av de 18 TWh förnybar el troligtvis blir lägre ju längre man väntar med att bygga den. Men detta bör också vägas mot de nackdelar en ojämn utbyggnad får för företagen inom branschen och den kostnad som riskerar att uppstå om den tekniska eller ekonomiska livslängden hos kärnkraften blir kortare än beräknat.

Utifrån ovanstående diskussioner anser därför SSE att en kvotkurva som genererar en linjär utbyggnad är att föredra framför den föreslagna baktunga kvotkurvan.

Begränsningar för ny tilldelningsperiod

SSE instämmer i att det är viktigt att undvika en för tidig generationsväxling av elproduktionsenheter på grund av elcertifikatets utformning och är därför positiva till att förslaget om införande av en tidsgräns mellan tilldelningsperioder av elcertifikat efter en anläggnings ombyggnad utreds mer ingående.

Teknikrisk, nedtrappningsmodell, kortare tilldelningsperiod och lägre tilldelningsfaktor

SSE håller med Energimyndigheten om att teknikrisken generellt är mindre överhängande framöver och bäst hanteras av marknaden själv. SSE instämmer också i att införandet av nedtrappningsmodeller, kortare/längre tilldelningsperioder eller framtida lägre tilldelningsfaktorer riskerar att krångla till elcertifikatsystemet för mycket och att det är olämpligt att införa ett regelverk utifrån antaganden om framtida produktionskostnader då det är väldigt osäkert vad dessa kommer att vara. Därför anser Svensk Solenergi att dessa förslag inte bör införas i dagsläget.

Stoppmekanism 2030

SSE anser att det är viktigt att Energimyndigheten under 2017 utreder och lämnar förslag till en framtida stoppmekanism. Både såväl tids- som volymmässiga stoppmekanismer bör utredas.

Elcertifikat och mikroproduktion

Branschföreningen SSE har förståelse att hanteringen av den stora mängden ansökningar från små solcellsanläggningar är krävande. Det är därför SSE tidigare föreslagit förenklingar, som till exempel att produktionen kan beräknas schablonmässigt utifrån storleken på systemet, för att minska den administrativa bördan för alla.

SSE ställer sig därför försiktigt positiv till förslaget att exkludera mikroproducenter med anläggningar som är mindre än 68 kW. Men endast om den bortfallna intäkten för dessa mikroproducenter kompenseras i någon annan form. I Energimyndighetens solelstrategi föreslås det att de bortfallna intäkterna för mikroproducenterna kan kompenseras av antingen en höjd skattereduktion för överskottselen eller att stödnivån via föreslagen sol-ROT höjs.

SSE föreslår att nivåerna på compensationen bör bestämmas närmare år 2020. Detta eftersom det fortfarande pågår en prisutveckling på solcellsanläggningar som bör tas hänsyn till så att stödnivåerna inte blir för höga.

Om ingen kompensation tillförs för den bortfallna elcertifikatintäkten för mikroproducenterna är SSE mycket negativa till förslaget.

Elcertifikattilldelning om spotpriset på el är noll eller lägre

SSE håller med Energimyndigheten om att inga elcertifikat bör delas ut om spotpriset på el är noll eller lägre.

Hänsyn till effekt och planerbar produktion

SSE instämmer i Energimyndighetens analys om att effektfrågan inte bör inkluderas i elcertifikatsystemet eftersom funktioner hos den övriga elmarknaden redan ger signaler för detta. Om man inom elcertifikatet börjar premiera planerbar produktion riskerar elcertifikatsystemet dessutom att förlora sin teknikneutralitet.

Ny kontrollstation 2019

SSE anser vidare att man bör ha kontrollstation vartannat år och att Energimyndigheten framöver själv ska kunna besluta om teknisk justering av kvoter.

Norges vilja att utesluta tekniker som får annat stöd

I motsvarande kontrollstationsrapport från Norges Vassdrags- og Energidirektorat (NVE) står det skrivet [2]:

”Ved utvidelse av elsertifikatordningen er det sentralt at teknologinøytralitet videreføres. Dette er viktig for å sikre videre kostnadseffektiv utbygging. Favoriseres enkeltteknologier vil dette gi konkurransevridende effekter i markedet og potensielt suboptimal utbygging. Dersom det er ønskelig på svensk side å gi tilleggsstøtte, som for eksempel investeringsstøtte til enkeltteknologier, må disse teknologiene løftes ut av elsertifikatordningen.”

SSE anser att införandet av en sådan regel är olämpligt, speciellt om den ska gälla retroaktivt så att redan uppförda anläggningar som tidigare fått direktstöd helt plötsligt blir av med de kalkylerade intäkterna från elcertifikaten.

I dagsläget kan solcellsanläggningar få ett investeringsstöd i Sverige [3]. Men även Jordbruksverket delar ut investeringsstöd till företag inom jordbruk-, trädgård- eller rennärings som investerar i produktion av energi från bioenergi, vindkraft, solenergi, vattenkraft, jordvärme och bergvärme [4]. Det vore olyckligt om de företag som investerar i solkraft, eller de företag i jordbruksbranschen som investerar i förnyelsebar elproduktion, därmed skulle uteslutas från elcertifikatsystemet.

Budgeten för investeringsstödet för solceller sträcker sig fram till 2019. SSE har tidigare framfört att det är rimligt att detta investeringsstöd fasas ut fram till 2019. I dag är väntetiden för att få solcellstödet i många fall runt två år. Om Sverige väljer att ta hänsyn till denna norska önskan att utesluta anläggningar som fått investeringsstöd bör denna regeländring ske först år 2020, och inte vara retroaktiv, för att förutsättningar för dem som sökt solcellsstödet (eller Jordbruksverkets stöd) inte ska få helt ändrade förutsättningar för sina nuvarande och planerade projekt.

I dagsläget utgör solelen endast 0,1 procent av den totala elproduktionen inom elcertifikatsystemet och fram till 2020 kommer denna andel inte ändras radikalt. Den snedvridning som uppstår när solcellsanläggningar, eller mindre anläggningar inom jordbruksnäringen, kan nyttja stöd utanför elcertifikatmarknaden blir därför ytterst marginell.

Om solcellsstödet fasas ut till 2019, och mikroproducenter med anläggningar upp till 68 kW utesluts från elcertifikatsystemet 2020, kan denna norska önskan om att utesluta anläggningar som får direkta stöd genomföras utan krockar med dessa stödsystem, om denna regeländring införs år 2020.

SSE motsätter sig införandet av en regel som utesluter anläggningar som har fått annat stöd från elcertifikatsystemet. Men om den föreslagna regeländringen från NVE är nödvändig vill SSE att den införs först 2020, och att den inte är retroaktiv, för att marknaden ska hinna anpassa sig till förändringen.

Referenser

- [1] Energimyndigheten, "Förslag till strategi för ökad användning av solen," Eskilstuna, 2016.
- [2] A. N. Ramtvedt, A. J. Eliston, and L. I. Husabø, "Kontrollstasjon 2017 del 2: Utvidelse av elsertifikatordningen," Oslo, Norges vassdrags- og energidirektorat, NVE, 2016.
- [3] Sveriges Riksdag, *Svensk författningssamling – Förordning (2009:689) om statligt stöd till solceller*. Sweden, 2016.
- [4] Jordbruksverket, "Investeringsstöd till förnybar energi." [Online]. Available:
<http://www.jordbruksverket.se/amnesomraden/stod/stodilandsbygdsprogrammet/investeringar/fornybarenergi.4.6ae223614dda2c3dbc44f7d.html>. [Accessed: 02-Jul-2016].

Johan Lindahl,
 talesperson Svensk Solenergi
johan@svensksolenergi.se
 08-441 70 91
 Holländargatan 17
 111 60 Stockholm